

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

3. Non ex Fausto solo & Cassiano judicandum de statu erroris Semi-Pelagiani, sed ex scriptis Prosperi & Hilarij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

generalia fidei dona speciali in se studio virtutum
Initio Epist. ad Demet. scilicet excoluit. Quæ sane non aliunde quam
 ex Pelagio Demetriadem virginem instituen-
 te derivavit. Et nequis tam perfectam iusti-
 tiam sine Dei gratia eos assequi potuisse suspi-
 cetur, accipe decantatam illam Pelagianorum
 gratiam à Fausto iterum Christiani obtrusam:
Lib. 2. c. 6. Vides bonum creditur non novellum esse privi-
 legium, sed vetustum & inter ipsa mundi coalescentis ex-
 cordia mentem hominis sicut intellectu atque ratione,
 ita etiam fide a Deo summo auctore dotatam? Itaque
 iam tum dedit animo virtutem suam, quando ei com-
 mittere dignatus est imaginem suam. Et inferius:
 Qui (Enoch) dam fidei merito in prima seculi illius
 aetate ceteros antecellit, fidem ipsam cum lege natura
 sibi traditam fuisse perducit. Quam doctrinam ne
 respectu fidei tantummodo intelligendam putes,
 eodem loco & cultum Dei, & salutem
 ipsam naturali legi acceptam ferri oportere
Lib. 2. c. ult. tradit: Inesse homini intellectum Dei patet & B
 cultum ideo propheta memoravit, quia legem naturæ
 indiscretè intra omnis hominis sensum vigere cognovit.
 Et Ninivitarum gratiam celebrans: Osiendit
 itaque gens illa, inquit, ea qua saluti hominis com-
 petunt ipsa ordinatione factura, Deum intra homi-
 nem collocasse, & ante munera Redemptoris (hoc est
 gratiam Christi) circa rationabilem creaturam
 semper auctoris dona vixisse. Vnde legem naturæ
 Primam Dei gratiam aliquoties vocat. Et ut
Lib. 2. c. 7. genuinam Pelagij agnoscas prolem de lege
 Moyli subiicit: Ideoque hæc lex Moyli qua prima
 creditur iam secunda est. Nempe non tantum
 secunda lex sed & secunda gratia.

Iam vero de tertia illa gratia quam adven-
 tu suo Christus attulit, & sapius Faustus mag-
 nificis elogijs prædicat necessariam, audi quam

belle Pelagio præceptoris suo discipulus con-
 cinat. Exponens enim celebrem illum Psal-
 mista locum, nisi Dominus ædificaverit do-
 mum, ubi divinæ gratiæ necessitas quam max-
 ime inculcatur: Numquid aliter, inquit, adificat
 & cognoscit Ecclesiam, quam per labores & officia
 Sacerdotum, per ministeria & exempla Sanctorum,
 per Apostolorum virtutes & Martyrum mortes? En-
 cum quali gratia usque ad omnium malorum tole-
 rantiam ut ipse loquitur, vitæque iacturam labo-
 randum esse decernit. Ne vero minus quam
 par sit religiose sensisse culparetur, palliando
 impietatem subiicit: Ad Dominum tamen semper
 est referendus laboris effectus, nimirum quia talis
 gratiæ adiutorium præbet. Et nequid scrupu-
 li nobis de illa Faustii sententia superesset, lucu-
 lentissimum illum tractans locum, quo Chri-
 stus neminem ad se venire posse testatur, nisi
 Pater traxerit eum: Quid est autem attrahere, inquit
 Faustus, nisi prædicare, nisi Scripturarum consolatio-
 nibus excitare, in curatibus deterrere, desideranda
 proponere, intentare metuenda, iudicium comminari,
 præmium polliceri? Nonne apertissime tractum
 Dei nihil aliud esse sentit, nisi externam legem
 atque doctrinam, cuius latitudo omnia illa,
 quæ commemorat officia comprehendit? Ex
 quibus omnibus alijsque pluribus quæ afferri
 possent, manifestum est, quamvis originalis
 peccati labem à parentibus in prolem trajeci
 Faustus contra Pelagium fateatur: de perfici-
 enda tamen tota iustitia, non aliter Deo, quam
 per inscriptam visceribus naturalem legem vel
 per externum prædicationis, exempli doctri-
 naque ministerium adjuvante, eum nihil di-
 versum à Pelagiano errore sentire.

Non ex Fausto solo & Cassiano iudicandum de statu erroris Semi-
 Pelagianorum, sed ex scriptis Prosperi & Hilarij.

CAPVT TERTIVM.

QVAMVIS ita sint, graviter tamen eos hallucinari fidenter dixerim, qui Prosperi & Hilario ex parte persuasum esse putant, quod Semi-Pelagiani non aliter de gratia quam Pelagiani senserint, & quod una esset utrorumque sententia. Non enim ex doctrina unius Faustii qui facile quadraginta annos post Epistolas Prosperi & Hilarij ad Augustinum scriptas utroque jam defuncto libros suos edidit, vel etiam ex scriptis solius Cassiani de tota Semi-Pelagianorum omnium opinione iudicandum est. Nam & ipse Cassianus Collatione duodecima novam planè & inusitatam cæteris Massiliensibus viam aperuit ut gratiam cum libertate conciliaret. Duo quippe statuit hominum genera quorum unum per gratiam fidem accipit, alterum per naturam: Illud invitum à Deo ad salutem trahitur, hoc voluntaria devotione sponte currit: & eorum nunc his, nunc illis alternantes Scripturarum voces applicat, quibus vel libertas hominis

convenit, vel Dei gratia prædicatur. Quam novam sententiam neque Cassianus fortasse semper tenuit, ut ex alijs libris utcumque subluceat. Nam vacillasse Massilienses, & subinde mutasse suas opiniones quod nihil invenirent in quo errabundus animus conquiesceret nonnullis locis Prosperi & Hilarij profitentur. Cumque ut ipsi ea exponunt (Apostoli loca inquit Prosperi) secundum quorum velint sensa deposuimus, nihil se profitentur invenisse quod placeat, & de his taceri exigunt, quorum altitudinem nullus attigerit. Et luculentissime Hilarius: Nec mireris quod aliter vel aliqua in hac Epistola addidi quantum puto, qua in superiore non dixeram: talis est enim nunc eorum definitio. Apertè significans iam tum in ipso exortu aliam eorum fuisse definitionem sive sententiam, ut nihil mirum videri debeat, si vel sub Sixto Cassianus quando adversus eum Prosperi scripsit, vel post Prosperi & Hilarij obitum Faustus raucidas opiniones interpolaverint. Et sanè doctissimis illis solertissimisque viris, qui quotidie cum eis disputando

luctabantur, & insurgentium importunitate coacti sunt tandem solum vertere, falsis persuasionibus fuisse impostum, ut eorum sententiam non intellexerint, nimis ineptum est suspicari. Eo quippe spectat ista exultatio ut & Augustinus & Celestinus Pontifex non dissimili ratione delosus tanquam cum umbris laetati aërem verberaverint: & siquid sententiarum huius aevi nimia forsan Massiliensium vicinitate suspectum sit, à Semi-Pelagiani erroris nota facilius vindicetur. Nos igitur accuratissimas illas Prosperi & Hilarij relationes, tanquam ex ore Massiliensium exceptas, & veritati ab ipsis magna sollicitudine

indagata examinataque congruas acceptantes, quibus & Augullini & Celestini Pontificis nititur confutatio, Semi-Pelagiani erroris ortum & statum ex illis potissimum indagabimus; idque quanto fieri poterit veritatis & indifferentiae studio ne cuiquam recentiorum de suspecta doctrina temerè creemus invidiam. Quod siquid subinde ex Cassiano, Fausto vel similibus acerfamus, ad ea tantummodo declaranda serviet, in quibus isti ab illis non discreparunt, cetera namque quae Pelagianum dogma redolent, satis ex illius erroris discretionem quam fuscè tradidimus percipi poterunt.

Sententiam Semi-Pelagianorum tenuit ante Massilienses Vitalis, & ipse Augustinus.

CAPVT QVARTVM.

ET meritò quidem dubitari potest, utrum nemo ante Massilienses errorem Semi-Pelagianum seorsim ab alijs Pelagij erroribus docuerit. Nam Pelagianos ipsos in eundem quidem errorem, sed alijs multis haeresibus involutum post damnationem declinasse jam supra diximus. Praecipuam dubitationis ansam praebet Vitalis ille Carthaginensis, ad quem corrigendum centesimam septimam Epistolam scripsit Augustinus. Nam quantum ex illa colligi potest, nihil aliud ille tenuit nisi ut recte credamus in Deum, & Evangelio consentiamus, non esse donum Dei, sed hoc nobis esse à nobis, id est ex propria voluntate, sive ut in fine illius Epistolae aperte loquitur, initium fidei non esse donum Dei, cetera autem religiosa vita bona Deum per gratiam suam iam ex fide petentibus elargiri: quae est ipsissima Semi-Pelagianorum sententia. Nam quod aliqui dicunt Augustinum in illa Epistola non referre uti de Massiliensibus refert, quod à Pelagio Vitalis ille discesserit, sine dubio parum Augustini dicta considerarunt. Quid enim illo expressius? De orationibus autem fidelium, quas & pro se & pro alijs fidelibus faciunt (pro gratia scilicet post credulitatem obtinenda) considerandum esse recum non puto. Contra Pelagianos est iste confictus, tibi nobisque communis. Quid item illo luculentius? Ego enim haeticum quidem Pelagianum te esse non credo: sed ita esse volo, ut nihil illius ad te transeat, vel in te relinquatur erroris. Denique qui tantopere pro sanando Vitale satagit, ut etiam praefisionem comminetur, nisi ab illo errore discedat, quid facturum fuisse arbitremur si trabales illas sententias de originali & illaesa naturae ac libertatis integritate tenuisset? Scripta vero esse Epistolam illa ante Massiliensium exortum ac librum de praedestinatione Sanctorum valde verisimile est. Neque enim ad ejus instructionem opus tam opportunum atque elaboratum allegare desitisset. Quo tempore tamen Vitalis in illum errorem incidit, certo argumento asserere non est facile.

A Sed ut ut est, Augustinum ipsum Massiliensium errorem ante Episcopatum tenuisse & ad amissim expressisse, tum Presbyteri Massilienses agnoverunt, tum Augustinus ipse ingenue confitetur. Nam contra ipsum ex Divo Cypriano disputans; Quo praecipue testimonio, inquit, & ipse convictus sum, cum similiter errarem, putas fidem qua in Deum credimus, non esse donum Dei, sed à nobis esse in nobis, & per illam nos impetrare Dei dona. Et paulò inferius: Quem meum errorem nonnulla opuscula mea facti indicant, ante Episcopatum meum scripsit. Et adductis verbis suis quibus error iste, expressus fuerat: In qua sententia, adijcit; istos fratres nostros esse nunc video: Quia non solum legere libros meos ita etiam in eis eorum verbum projicere mecum. Unde Massilienses ex Augustini scriptis in Epistolam ad Romanos sententiam suam accurate confirmabant, & ea quae ibi de fide nostris viribus praestanda, & à Deo eligenda differuerat, se accipere, ut Hilarius refert, & probare testabantur, tanquam convenientia Evangelica veritati. Ex quo perspicuum est, ex illis Divi Augustini operibus, quae ante Episcopatum condidit, non parum lucis posse peti, ut ad accuratam Semi-Pelagianae opinionis intelligentiam perducamur. Simul autem & salubriter illo exemplo admonemur, quam proclive sit corruptae naturae (quae velut mortem ipsam horret, omni fiducia suae libertatis lunditus exui) in sententiam Semi-Pelagianam labi, tenuissimisque fibras illius erroris retinere. Si enim tantus ab ipso conversionis exordio divinae gratiae propugnator, ad quam agnoscendam & profitemdam mirabili illa ad fidem & penitentiam revocatione eruditus fuerat, non potuit inde nisi Deo revelante, ut ipse loquitur, extricari; quid mirum si praecedentibus nonnullis Patribus, maxime Graecis, qui studiosissime Origenis Pelagianorum antesignani lucubrationes triverant, aliquid ex pulvere subtilissimi illius erroris adhesisset? Neque enim pauca passim in scriptis eorum occurrunt loca quae

Ita Aug. Ep. 107. in isto.
Ita Aug. Ep. 107. in fine.
Ita Aug. Ep. 107. in fine.
Ita Aug. Ep. 107. in fine.

Lib. de praedest. ss. c. 3.
Ibid. c. 4.
De praedest. ss. c. 4.

STANTINVS
ANGELVS